

Arktis och Antarktis

Inledande fråga Enligt IPCC:s¹ rapport 2013 har havsnivån ökat med 17-21 cm från 1901 till 2010. Den pågående klimatförändringen kommer att orsaka is-smältning på polerna. Det kommer att leda till att havsnivån fortsätter att öka. I oceanen kring Arktis (nordpolen) smälter havsis och på Grönland och Antarktis (sydpolen) smälter inlandsisar.

Hur påverkas havsnivån?

1. Havsnivån påverkas endast av smältningen av havsisen.
- X. Havsnivån påverkas endast av smältningen av inlandsisarna.
2. Havsnivån påverkas av smältningen av både havsisen och inlandsisarna.

Material 2 stora kristallisationsskålar, sten, vatten och vattenfast penna. Två lika stora isbitar i samma form på omkring 1 dm³ vardera som fryses in i förväg.

Utförande

1. I en kristallisationsskål bygger man upp Antarktis. Lägg i en sten och lägg isbiten på stenen (kontinenten). Häll i vatten.
2. I den andra kristallisationsskålen bygger man upp Arktis med bara is och vatten.
3. Markera vattennivån i de båda skålarna.
4. Låt isen smälta under ett par timmar.
5. Jämför vattennivåerna med de markerade strecken i båda skålarna och resonera kring skillnaden.

---

¹ IPCC står för "Intergovernmental Panel on Climate Change". Professor Bert Bolin från Stockholms universitet var en av grundare till IPCC som idag är "gemensam röst för världens klimatforskare".

Till läraren

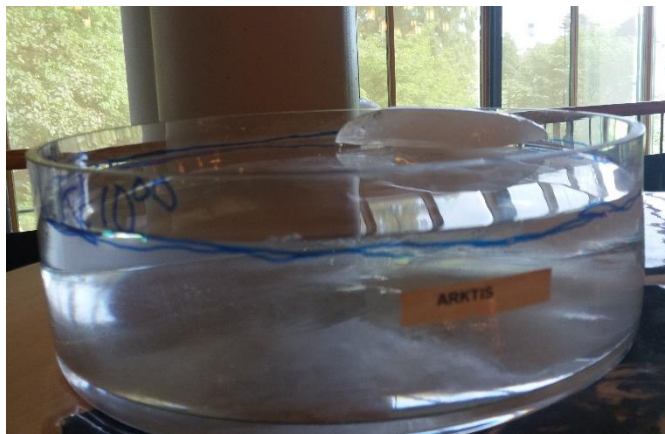
Förklaring

När isen smälter tar den mindre plats, eftersom is har lägre densitet än vatten. Isvattennivån i "Arktis" förändras inte. När isen på stenen smälter och rinner ner i skålen höjs vattenytan.

Svar på frågan

Inlandsisen från Antarktis kommer att påverka havsnivån, men inte havsisen kring Arktis. Det korrekta svaret är X - *Detta är ett exempel på Arkimedes princip.*

Arktis

Antarktis

